

Начало>Парични иски>Налагане на мерки по обезпечение на иски в държавите от ЕС

В областта на гражданското правосъдие текущите процедури и производства, започнали преди края на преходния период, ще продължат съгласно правото на ЕС. Въз основа на взаимно споразумение с Обединеното кралство порталът e-Justice ще поддържа информацията, свързана с Обединеното кралство, до края на 2024 г.

Налагане на мерки по обезпечение на иски в държавите от ЕС

Гибралтар

1 Какви са различните видове мерки?

Съдебното разпореждане представлява съдебен акт, с който от дадена страна се иска да предприеме или да се въздържа от предприемането на определени действия. Временното съдебно разпореждане представлява такъв акт, който се издава преди процеса по иска. В хода на съдебното производство или дори преди започване на производството ищецът може да се опита да защити позицията си, като поиска временно съдебно разпореждане, с което да се попречи на ответника да действа по начин, който би навредил на ищеца.

Съществуват и два специфични вида съдебни разпореждания, които ищецът може да поиска, когато съществува риск от страна на ответника да бъдат предприети действия за унищожаване на доказателства или за осуетяване на което и да било решение, постановено в полза на ищеца.

Първото е заповед за претърсване, която задължава ответника да позволи помещенията му да бъдат претърсени за документи или имущество; второто е обезпечителна заповед за запор и възбрана върху имущество, с която на ответника се забранява да борава с активи или да ги премества извън съответната юрисдикция.

Когато искът на ищецът е за плащането на парична сума (напр. дълг или обезщетение за причинени вреди), съдът може да разпорежи на ответника да извърши междинно плащане по сметка на която и да било сума, която той в крайна сметка може да бъде задължен да плати, с цел да се избегне ищецът да изпадне в затруднение в резултат на забавяне при постановяването на съдебно решение.

Дори искът на ищеца да бъде отхвърлен и да му бъде разпорежено да плати разноските, ответникът може да е изправен пред риска от невъзможност да изпълни разпорежданията относно разноските. За да бъде защитен ответникът, при извънредни обстоятелства съдът може да разпорежи на ищеца да предостави обезпечение за разноските, което обикновено се извършва чрез плащане на определена парична сума в съда. Върховният съд е оправомощен да наложи временни мерки в подкрепа на производство в друга юрисдикция, ако е целесъобразно да го направи. Той може също така да издаде „международна обезпечителна заповед за запор и възбрана върху имущество“, която се прилага по отношение на активи, намиращи се в други юрисдикции.

2 При какви условия могат да бъдат постановени такива мерки?

2.1 Производство

Съдебни разпореждания (включително заповеди за претърсване и обезпечителни заповеди за запор и възбрана върху имущество) (Injunctions (including Search Orders and Freezing Injunctions))

Съдебните разпореждания представляват съдебни актове. При липсата на заповед за претърсване или обезпечителна заповед за запор и възбрана върху имущество ответникът обикновено не е задължен да разреши претърсване на своите помещения или да се въздържа от разпродаване на активите си. Молба за заповед за претърсване или обезпечителна заповед за запор и възбрана върху имущество се подава във Върховния съд.

Молителят трябва да разкрие пълно и открито всички съществени факти, за които съдът трябва да бъде уведомен (особено когато молбата е подадена без уведомяване). Следва да бъде предоставен и проект за разпореждане, в който точно да се посочат необходимите действия.

Що се отнася до временните разпореждания, от молителя обикновено се изисква да се ангажира с „насрещни задължения за обезщетяване“ — обещание да компенсира ответника за всички загуби, причинени в резултат на съдебното разпореждане, ако впоследствие се окаже, че такова не е следвало да бъде издадено (напр. понеже молителят губи по време на делото).

В случай че са налице достатъчни основания за това, молби могат да се подават, без предварително да се уведоми ответникът. Те могат да бъдат подадени и преди ищецът да е подал исковия формуляр, с който се образува главното производство. Няма формално изискване, съгласно което по време на разглеждането на молбата молителят да бъде представляван от адвокат, но той обикновено ще има нужда от правен съвет и представителство, за да може да подаде такава молба.

След като съдът издаде заповедта, тя трябва да бъде изготвена и връчена на ответника. Съдебните служители не участват във връчването или изпълнението на временни съдебни разпореждания. Заповедите за претърсване обаче трябва да бъдат изпълнени в съответствие със специални процедури. Те обикновено се връчват от „наблюдаващ солиситър“ („supervising solicitor“), който е запознат със заповедите за претърсване и няма връзка със солиситърите на молителя. Наблюдаващият солиситър трябва да разясни заповедта за претърсване на ответника и да го консултира относно правото му да потърси правен съвет. Той ще извършва или ще надзирава претърсването и ще изготви доклад, който ще предостави на солиситърите на молителя.

Междинни плащания и обезпечение за разноските (Interim Payments and Security for Costs)

Междинни плащания и обезпечение за разноските могат да бъдат предоставени по силата на споразумение между страните, но при липсата на такова споразумение е необходимо да се подаде молба в съда. Молбата се подава, като се представи уведомление за молба, подкрепено с писмени доказателства. Молбата трябва да бъде връчена на ответника, който в отговор може да представи доказателства. Ако съдът издаде заповедта, той ще определи формата и размера на обезпечението или плащането, което трябва да се извърши.

Разноски за получаването на заповеди

Няма фиксиран размер на разноските за получаване на описаните по-горе заповеди. Има обаче специфични съдебни такси за издаване на молба за заповед, които зависят от това дали ответникът е уведомен за подаването на молбата или не. Пълна информация за тези такси може да бъде получена от деловодството на Върховния съд на адрес 277 Main Street, Gibraltar, телефонен номер (+350) 200 75608.

Молителят е задължен да плати хонорари на своите солиситъри (в случай на заповед за претърсване и тези на наблюдаващия солиситър), макар че в крайна сметка на ответника може да бъде разпорежено да плати разноските.

2.2 Основни условия

Съдът има право на преценка по всички описани в този раздел средства за правна защита и той няма да ги предостави, ако счита, че биха били неподходящи или непропорционални при съответните обстоятелства. Съдилищата са склонни да проявяват по-голяма предпазливост по отношение на заповеди за претърсване и обезпечителни заповеди за запор и възбрана върху имущество, тъй като това са особено строги мерки.

Временни съдебни разпореждания (Interim Injunctions)

Когато взема решение за издаване на временно съдебно разпореждане, съдът първо ще прецени дали с иска се повдига „сериозен въпрос, във връзка с който да се образува дело“ (а не въпрос, който е „явно несъстоятелен или със злонамерен характер“). В случай че това не е така, издаването на съдебно разпореждане ще бъде отказано.

Ако е налице сериозен въпрос, във връзка с който да се образува дело, съдът впоследствие ще разгледа „баланса на изгодите“. Това включва да се повдигне въпросът дали би било по-зле да се поиска от ищеца да продължи, без да се издава съдебно разпореждане до процеса, или да се наложи на ответника да се съгласи със съдебното разпореждане. При решаването на този въпрос съдът ще разгледа следните моменти в посочената по-долу последователност:

Дали присъждането на обезщетение за причинени вреди би било подходящо средство за правна защита за ищеца, ако той е на път да спечели процеса? Ако обезщетението за причинени вреди е подходящо, издаването на съдебно разпореждане ще бъде отказано. Ако не е подходящо (напр. тъй като вредата за ищеца би била непоправима или неимуществена), трябва да бъдат разгледани останалите въпроси.

Дали ангажирането от страна на ищеца с насрещни задължения за обезщетяване предоставя на ответника подходяща защита, ако последният е на път да спечели процеса? Ако обезщетението за причинени вреди е подходящата защита за ответника, това обикновено е в подкрепа на съдебното разпореждане.

Когато останалите фактори изглеждат добре балансирани, съдът ще запази съществуващото положение. Този фактор обикновено е в полза на съдебното разпореждане.

Под внимание могат да бъдат взети и други социални или икономически фактори, като например как издаването или отказът от издаване на съдебно разпореждане влияят върху заетостта или върху наличието на лекарства.

В краен случай съдът може да разгледа относителната тежест на случаите на страните, но само ако е възможно да се формира ясно становище, че случая на едната страна е много по-сериозен от този на другата.

Заповеди за претърсване (Search Orders)

Заповед за претърсване може да бъде издадена за целите на обезпечаването на налагането на обезпечителна мярка върху доказателства или имущество, свързано със съдебно производство. Условията за получаване на заповед за претърсване са по-строги от тези за други видове съдебни разпореждания и съдът няма да издаде такава заповед, освен ако ищецът не докаже, че са спазени всички посочени по-долу условия: Налице е изключително сериозен *prima facie* случай срещу ответника.

Действията на ответника, довели до производството, причиняват сериозни действителни или потенциални вреди за ищеца.

Налице е явно доказателство, че ответникът разполага с уличаващи документи или материали.

Налице е „реална възможност“ или „вероятност“ съответните документи или материали да изчезнат, ако заповедта не бъде издадена.

Обезпечителни заповеди за запор и възбрана върху имущество (Freezing Injunctions)

Съдът разполага с правомощието да издава обезпечителна заповед за запор и възбрана върху имущество, когато е „законосъобразно и подходящо“ да го направи. Обезпечителна заповед за запор и възбрана върху имущество няма да бъде издадена, освен ако ищецът не докаже, че са изпълнени всички посочени по-долу условия:

Ищецът разполага с основателна причина да предяви иск, по отношение на който са компетентни съдилищата в Гибралтар.

Ищецът разполага с „добре обосновано, защитимо искане“ срещу ответника.

Налице са основания да се счита, че ответникът разполага с активи в рамките на юрисдикцията.

Налице е „действителен риск“ ответникът да борави с активите по начин, който не позволява изпълнението на каквото и да е съдебно решение (напр. като се разпорежда с активите или ги премества от съответната юрисдикция).

Съдът ще бъде особено предпазлив, преди да издаде обезпечителни заповеди за запор и възбрана върху имущество в подкрепа на чуждестранни производства, особено ако въпросните заповеди биха се припокривали или противоречали на каквато и да е обезпечителна заповед за запор и възбрана върху имущество, издадена от чуждестранния съд, в който се провежда главното производство, или ако чуждестранният съд е отказал да наложи запор или възбрана върху активите.

Съдът няма да издаде международна обезпечителна заповед за запор и възбрана върху имущество, ако ответникът разполага с достатъчно активи в рамките на юрисдикцията, и трябва да реши дали такава заповед може да бъде изпълнена в държавите, в които ответникът разполага с активи.

Междинни плащания (Interim Payments)

Съдът може да разпореда на ответника да извърши временно плащане само ако той е признал, че разполага с парични средства да плати на ищеца, ако вече има постановено решение в полза на ищеца за парична сума, което подлежи на последваща оценка, или ако съдът е убеден, че по време на процеса на ищеца ще му бъде възстановена „значителна сума пари“ (или при иск за владение на земя — плащане във връзка с ползването на земята от ответника). При дела за телесна повреда плащане може да бъде разпоредено само ако задължението на ответника бъде поето от застраховател или ако ответникът е публичен орган.

Обезпечение за разностите (Security for Costs)

Най-често срещаните дела, при които съдът може да разпореда на ищеца да предостави обезпечение, са тези, при които:

Ищецът пребивава извън Европейския съюз и Европейската зона за свободна търговия (Исландия, Лихтенщайн, Норвегия и Швейцария) и би било трудно да се изпълни разпореждане относно разностите в държавата на пребиваване на ищеца.

Ищецът е дружество или друг корпоративен орган и е налице причина да се смята, че няма да е в състояние да плати разностите на ищеца, ако това бъде разпоредено. (Когато се решава дали да се разпореда обезпечение, съдът ще вземе предвид това дали липсата на пари или средства за ищеца е в резултат на поведението на ответника.)

Ищецът е променил адреса си с оглед на избягване на последиците от съдебния спор; или не е посочил точен адрес в исковия формуляр.

Ищецът е предприел стъпки във връзка със своите активи, които биха затруднили изпълнението на заповед срещу него във връзка с разностите.

Съдът ще издаде заповед само ако е убеден, че това е законосъобразно при всички обстоятелства. Той ще прецени дали молбата за обезпечение е използвана за прикриване на действителния иск и дали има достатъчно добра перспектива искът да бъде удовлетворен.

Съдът също така има правомощието да разпореда предоставянето на обезпечение от:

страна, която не участва в делото и финансира иска в замяна на дял от ползите от производството или която е предоставила правото за предявяване на иска на ищеца, за да се избегне рискът от изпълнение на разпореждането относно разностите;

всяка страна в производството, която не е спазила съдебните правила без основателна причина.

3 Предмет и естество на тези мерки?

3.1 Какви видове активи могат да бъдат обект на тези мерки?

Временни съдебни разпореждания

Със съдебно разпореждане може да бъде поискано дадена страна да предприеме или да се въздържа от предприемането на действия във връзка с всякакъв вид актив.

Заповеди за претърсване

Със заповед за претърсване се изисква ответникът да разреши влизането в свои помещения, но на ищеца не се позволява да използва сила. В заповедта трябва да се посочват помещенията, които могат да бъдат претърсени, и да се изброят вещите, които лицата, извършващи претърсването, могат да инспектират, копират или преместват. Заповедта може да обхваща само доказателства, които имат връзка с производството или имущество, което може да бъде предмет на производството или по отношение на което може да възникне въпрос в хода на производството.

Със стандартния формуляр на заповед се изисква ответникът да предаде всички описани в заповедта вещи. Когато е възможно съответните доказателства да са съхранявани на компютри, трябва да бъде предоставен достъп до всички компютри в помещенията, така че да могат да бъдат претърсени, като трябва да бъдат предоставени копия на всички съответни елементи, които са открити.

Обезпечителни заповеди за запор и възбрана върху имущество

Съдът може да издаде обезпечителна заповед за запор и възбрана върху имущество във връзка с имуществото на ответника, с която му се забранява да намалява активите си в рамките на юрисдикцията под определена стойност или да се разпорежда налагането на запор или възбрана върху конкретни активи. Ответникът все още ще има право да разходва определени суми за разходи за издръжка, правен съвет и представителство, а със заповедта може да му се позволи да борава с активи в обичайната си стопанска дейност.

Стандартният формуляр за обезпечителна заповед за запор и възбрана върху имущество е под формата на заповед за „максимална сума“, в която се посочва, че тя се прилага по отношение на всички активи на ответника до посочена стойност. Заповедта обхваща всички активи, за които ответникът има правомощието да борава сам, включително активи, държани или контролирани от трета страна в съответствие с указанията на ответника.

Общата заповед или заповедта за „максимална сума“ ще обхваща всички активи, включително движимо и недвижимо имущество, превозни средства, парични средства и ценни книжа. Тя ще обхваща и всички активи, които са придобити след издаването ѝ. В нея могат да се посочват определени имоти, търговски активи и банкови сметки, върху които са наложени запор или възбрана. Върху съвместна банкова сметка няма да бъде наложен запор, освен ако това не е специално посочено в заповедта.

3.2 Какви са последиците от тези мерки?

Ответникът е предупреден, че неспазването на временно съдебно разпореждане се счита за неуважение към съда, за което той може да бъде лишен от свобода, да му бъде наложена глоба или активите му да бъдат секвестрирани.

Предоставянето от трета страна на възможност ответникът да се разпорежда с активи в нарушение на обезпечителна заповед за запор и възбрана върху имущество не се счита непременно за неуважение към съда. Ако обаче трета страна, която е била уведомена за обезпечителната заповед за запор и възбрана върху имуществото, съзнателно помага на ответника да се разпорежда с активи, които са заповорирани или възбранени, тази страна проявява неуважение към съда. Ето защо ищецът следва да предостави копия от обезпечителната заповед за запор и възбрана на трети страни, като например банкери, счетоводители и солиситъри на ответника. (В стандартния формуляр на заповедта се предполага, че това ще бъде направено, и се отправя предупреждение за възможните санкции към трети страни. Формулярът също така включва задълженията на ищеца да посрещне разумните разходи, направени от трети страни при изпълнение на заповедта, и да ги компенсира срещу задължения, възникнали при него). Дори да са били уведомени за заповедта, банките и други трети страни все още могат да упражнят правата на обезпечение и компенсация, които са възникнали преди издаването на обезпечителна заповед за запор и възбрана върху имущество.

Обезпечителната заповед за запор и възбрана върху имущество не предоставя на ищеца имуществени права във връзка със заповорирани или възбранените активи. Правото на образуване на производство за неизпълнение на разпореждане на съда обикновено е единственото средство за правна защита на ищеца. Договор, сключен в нарушение на съдебно разпореждане, е незаконосъобразен и следователно е възможно да не подлежи на изпълнение от страна, която знае, че това ще бъде в нарушение на заповедта. Освен това понякога съдът може да е в състояние да издаде отделно съдебно разпореждане, с което да попречи на ответника да изпълни договор с трета страна. Въпреки това собствеността все още може да бъде прехвърлена съгласно незаконосъобразен договор, а след като такъв договор бъде изпълнен, обикновено не е възможно възстановяването на прехвърлените активи.

3.3 Каква е валидността на тези мерки?

Когато заповед за временно съдебно разпореждане е издадена в присъствието на страните, в нея може да се посочва, че тя е в сила докато трае процесът, до постановяването на решение или последваща заповед на съда, или до конкретна дата. (Ако съдебното разпореждане е в сила до „последваща заповед“, действието му няма да спре при постановяване на решение от съда, а само когато той издаде заповед, с която съдебното разпореждане се отменя изрично или косвено).

Обикновено временно съдебно разпореждане, издадено без да се уведоми ответникът, има определен срок, който рядко е по-дълъг от 7 дни и за чието удължаване ще е необходима друга съдебна заповед. Когато издава разпореждане без уведомяване, съдът обикновено определя „дата на връщане“ за допълнително изслушване, по време на което ответникът може да присъства и да оспори продължаването на заповедта. В стандартния формуляр за обезпечителна заповед за запор и възбрана върху имущество се посочва, че тя се прилага до датата на връщане или до издаването на последваща заповед.

4 Има ли възможност за обжалване на наложена мярка?

Ответникът или всяка трета страна, която е пряко засегната от временното съдебно разпореждане, по всяко време може да подаде молба до съда за изменение или отмяна на заповедта (макар че молба във връзка със заповед за претърсване, която вече е била изпълнена, би следвало да бъде подадена обичайно след процеса). Не е необходимо да се изчака датата на връщане, за да се оспори заповед, издадена без уведомяване. Ответникът трябва да уведоми предварително солиситърите на ищеца за молбата. Обикновено молбата следва да бъде подадена в съда, който е издал заповедта, и често може да бъде разглеждана от същия съдия.

Основанията за подаване на такава молба от ответника включват: неизпълнение на едно от условията на заповедта, съществена промяна на обстоятелствата, с която се премахва основанието на заповедта, потискащия ефект на заповедта, неоснователна намеса в правата на добросъвестни трети страни и забавяне от страна на ищеца при предявяването на иска. Когато е издадено съдебно разпореждане, без ответникът

да бъде уведомен, основанията за отмяна или изменение на заповедта включват също неразкриването от страна на молителя на съществени факти пред съда при получаването на заповедта и недостатъчни доказателства, които да оправдават налагането на временни мерки без уведомяване.

Ако съдът отмени заповедта, ответникът има право да се позове на поемането от страна на ищеца на насрещни задължения при обезщетение за причинени вреди и обезщетение по иска. Съдът ще разпорежи „разследване във връзка с обезщетяването“, за да бъдат установени загубите на ответника, въпреки че това може да се отложи до процеса или по-късно.

Съдът има също така правомощието да изпълнява или изменя заповеди за междинни плащания и обезпечение за разноси, както и да разпорежда възстановяването на всички или на част от паричните средства, платени съгласно заповедта.

Последна актуализация: 27/09/2021

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответното звено за контакт към Европейската съдебна мрежа. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Нито ЕСМ, нито Европейската комисия поемат каквато и да е отговорност по отношение на информацията или данните, които се съдържат или са споменати в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.